

XVII. Musiikkilautakunta.

Musiikkilautakunnan kertomus toiminnastaan soitantokautena 1917—1918 oli seuraava:

Soitantokautena 1917—18 kuuluivat musiikkilautakuntaan arkkitehti Hugo Lindberg, puheenjohtajana, toimittaja A. R. Frenckell, varapuheenjohtajana, apteekkari Edw. Stigzelius, professori Axel Wallgren, vapaaherra Seb. Gripenberg, johtaja Erkki Melartin ja johtaja E. W. Walldén.

Lautakunnan
jäsenistö.

Tänä soitantokautena jatkui kaupunginorkesterin toiminta pääasiassa saman työsuunnitelman mukaan kuin edellisenäkin. Orkesterin miesluku oli 54 eli likimain sama kuin työvuonna 1916—17. Katsoen niihin vaikeuksiin, jotka olevissa oloissa kohtasivat soittajain saantia orkesteriin, täytyy sen kokoonpanon puheenalaisena soitantokautena katsoa onnistuneen täysin tyydyttävästi sekä vastaavan nykyoloissa mahdollista taiteellista tasoa. Huomattavan keskeytyksen kaupunginorkesterin toimintaan aikaansaiivat marraskuussa 1917 vallinnut suurlakko sekä 1918 vuoden alussa puhjennut kapina. Koko vallankumousajan, tammikuun lopusta huhtikuun keskivaiheille, oli orkesterin toiminta seisauksissa.

Kaupungin-
orkesterin toi-
minta.

Kaupunginorkesterin johtajana toimi professori Robert Kajanus. Soitantokauden kuluessa toimeenpannuista 10 symfoniakonsertista johti professori Kajanus 5, soitonjohtaja Karl Ekman 4 sekä professori Jean Sibelius 1. Yhden ylimääräisen symfoniakonsertin johti kapellimestari Georg Schnéevoigt. Tilauksia ei tavattomain aikain johdosta voitu tarjota.

Olevien olojen johdosta annettiin tänä soitantokautena ainoastaan 5 helppotajuista konserttia, 2 kansansymfoniakonserttia ja 5 ylimääräistä

konserttia, niistä yksi huhtikuun 23 päivänä 1918 saksalaisten joukkojen ynnä päällystön juhlimiseksi. Orkesteri avusti 23 ooppera- ja 113 teatterinäytännössä sekä 13 oratoorikonsertissa, johtajakonsertissa ja konsertissa säestäjänä.

Edellä mainituissa konserteissa esiintyivät solisteina: rouvat Andrejewa-Skilondz (laulu), Ida Ekman (laulu) ja Elise Popowa (laulu), herrat Edvin Bäckman (laulu), Miron Poljakin (viulu), Ilmari Hannikainen (piano), Ernst Linko (piano) rouva Elli Rängman-Björnin (piano), herra Emmanuel Zetlin (viulu) ja herra Ossian Fohström (sello).

Symfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset: Wagner: Alkusoitto Faustiin, Alkusoitto Lentävään hollantilaiseen; Strauss: Kuolema ja kirkastus; Sibelius: Symfoniat n:ot 1, 2 ja 3, Aallottaret sekä Devotion ja Cantique sellolle; Beethoven: Symfoniat n:ot 2, 3, 4 ja 5 sekä Pianokonsertti Ess-dur; Bruckner: Symfonia n:o 4; Liszt: Mazeppa; Berlioz: Symfonia Harold Italiassa, La Reine Mab; Brahms: Symfonia n:o 1, Viulukonsertti D-dur; Grieg: Symfonisia tansseja; Händel: Concerto grosso B-dur; Badi: Sarja H-moll jouhiorkesterille ja huilulle; L. Bach: Konsertti C-dur 2 pianolle ja orkesterille; Raitio: Pianokonsertti; Wagner: Surusoitto Götterdämmerungista, Alkusoitto oopperaan Meistersinger; Mozart: Symfonia Ess-dur; Vivaldi-Siloti: Konsertti D-moll orkesterille; Lalo: Symfonie Espagnole viululle; Rachmaninoff; Pianokonsertti; Goldmark: Im Frühling; Weber: Konzertstück pianolle ja orkesterille.

Yleisön suhtautumisesta konsertteihin mainittakoon, että lippuja soitantokautena myytiin symfoniakonsertteihin keskimäärin noin 350 sekä helpotajuisiin konsertteihin noin 300.

Taloudellinen
tulos.

Ne tavattomat olot, joissa kaupunginorkesterin täytyi puheenalaisena soitantokautena työskennellä, vaikuttivat tietenkin tuntuvassa määrässä työvuoden toiminnan taloudelliseen tulokseen. Tulot ja menot syyskuun 15 päivän 1917 ja toukokuun 31 päivän 1918 välisenä aikana käyvät selville seuraavasta yhdistelmästä:

T u l o t.

	Smk		Smk
Symfoniakonsertit	22,168: 90	Teatteri- ja operettinäy-	
Helpotajuiset konsertit	2,503: 70	tännöt	35,280: —
Kansansymfoniakonser-		Vuokraus konsertteihin .	4,670: —
tit.....	3,992: 60	Ylimääräiset konsertit ..	4,090: 60
Ooppera- ja balettinäy-			
tännöt	14,300: —	Yhteensä Smk	87,005: 80

M e n o t.

	Smk		Smk
Palkat	1) 150,490: 85	Tilapäinen lisämiehistö	6,517: 50
Konserttikulut:		Kuljetuskulut	1,778: 50
Poliisiluvat	11: 36	Ilmoitukset	3,230: 77
Lippujen painatus	2,294: 70	Nuottien hankinta ja	
Vuokra, valo, vahtim.		kirjoitus	464: 60
yliopistossa	1,586: 50	Kulungit:	
Vuokra, valo, vahtim.		Sähkösanomat	35: 38
Työväentalolla	1,106: —	Matkakulut	450: —
Harjoitushuoneiston		Tarverahat ja seka-	
vuokra, valo, sii-		laista	1,174: 93
voaminen	3,799: —		
Symfoniakonserttien		Yhteensä Smk	179,560: 09
solistit	6,620: —		

Kaupunginorkesterin voimassa pitämiseksi oli kaupungin 1917 vuoden menosääntöön merkitty 200,000 ja 1918 vuoden menosääntöön 261,000 markkaa mainittujen vuosien kirjaanpantujen menojen ollessa Smk 109,063: 90 ja 146,546: 50.

Kaupunginviranomaisten päätöksen mukaisesti sai orkesterin henkilökunta kalliinajanlisäyksiä samain perusteiden mukaan kuin kunnalliset viranpitäjätkin. Soitantokaudelta 1917—18 maksettiin kalliinajanlisäyksiä kaikkiaan Smk 110,430: 08.

Musiikkilautakunnan voimassa olevan johtosäännön mukaan on taloudenhoitaja velvollinen kuukausittain, viimeistään seuraavan kuukauden 5 päivänä musiikkilautakunnalle antamaan kaksin kappalein laaditun tilin siihen kuuluvine todisteineen sekä vahvistetun kaavakkeen mukaisen, tuloja ja menoja osoittavan taulun. Kohta näiden asiakirjain saavuttua ovat musiikkilautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri ynnä vuorotellen yksi lautakunnan jäsen kunkin kuukauden alussa toimittaneet tilintarkastuksen, ja on näissä kuukausitarkastuksissa tilien aina havaittu olevan kunnossa ja kassan pitävän yhtä kirjain kanssa. Kuukausitilit todisteineen on heti toimitettu rahatoimikamariin edelleen tarkastettaviksi.

Tärkeimmät
hallintotoimet.

Kuukausitilien
tarkastus.

Kirjelmässä lokakuun 4 päivältä 1917 lähetti musiikkilautakunta säädettyssä järjestyksessä rahatoimikamariin seuraavan vuoden budjettilaskelman. Budjettia järjestäessään hyväksyi kaupunginvaltuusto musiikkilautakunnan ehdotuksen kaikin puolin.

1918 vuoden
budjettilas-
kelma.

1) Kalliinajanlisäyksiä lukuun ottamatta.

Kannatusapua
nauttivain
sivistystarkoi-
tusten val-
vontaa.

Musiikkilautakunnan toimena olevan, kaupungin avustamain sivistystarkoitusten valvonnan on lautakunta järjestänyt ja jakanut jäsentensä kesken samalla tavoin kuin edellisenäkin soitantokautena.

Uusi vuokra-
tariffi.

Tuntuvasti kohonneitten hallinto- ja käyttökustannusten johdosta päätti lautakunta kokouksessaan lokakuun 3 päivänä 1917 vahvistaa orkesterin vuokrauksessa noudatettavan korotetun tariffin.

Maksuttomia
konserttikäyn-
tejä kansa-
kouluoppi-
laille.

Joulukuun 27 päivänä 1917 päätti musiikkilautakunta suoda kaupungin kansakoulujen ja sokeainopistojen oppilaille maksuttoman pääsyn Työväentalolla pidettäviin orkesterin kansansymfonia- ja kansankonsertteihin.

Kapinaliik-
keen vaikutus
kaupungin-
orkesterin toi-
mintaan.

Koko vallankumousajan oli orkesterin toiminta seisauksissa. Helmikuun 4 päivänä 1918 päätti musiikkilautakunnan jaosto, soittajain kanssa tehtyihin välikirjoihin viitaten, irtisanoa koko henkilökunnan. Kuitenkin ryhdyttiin toimiin orkesterin jäsenten toimeentulon turvaamiseksi mahdollisimmassa määrässä sekä orkesterin toiminnan mahdolliseksi saattamiseksi säännöllisiin oloihin jälleen päästyä. Orkesterin jäsenet saivat, paitsi ylivoimaisen esteen varalta taattuja täysiä palkkietuja helmikuulta, heille maaliskuulta tulevan vakinaisen palkan (ilman kalliinajanlisäystä).

Kaikki orkesteriyritykseen kuuluvat soittajat ja muut toimihenkilöt olivat vallankumousaikana käyttäytyneet aivan moitteettomasti, paitsi kaksi orkesterin jäsentä, jotka molemmat olivat kuuluneet punakaartiin sekä ottaneet osaa sen harjoituksiin ja kantaneet sen tunnusmerkkejä. Paitsi punakaartilta saamaansa palkkaa olivat nämä henkilöt kantaneet orkesterin kassasta palkkansa vallankumousaikana. Musiikkilautakunta päätti huhtikuun 17 päivänä 1918 erottaa nämä henkilöt kaupunginorkesterista.

Suomen laulun
apuraha.

Toukokuun 13 päivänä 1918 antoi musiikkilautakunta puoltavan lausunnon Suomen laulun anomuksesta saada kannatusapua kaupungin varoista.

Orkesterin työ
kesäkuukau-
sina.

Samana päivänä päätettiin, ettei kesäkuukausina 1918 pidettäisi voimassa vakinaista toimintaa, syystä ettei sopivaa konserttihuoneistoa ollut käytettävänä. Orkesterin kantajoukko sai kesä—elokuultakin palkkaa 235—400 markkaa kuukaudessa kaupunginvaltuuston siihen tarkoitukseen käytettäväksi antamista varoista. Kantahenkilökunnan kanssa tehtiin keväällä välikirjat oleviksi voimassa syyskuun 1 päivästä 1918 samaan päivään 1919. Kesäkuun alussa oli suurin osa seuraavan soitantokauden miehistöä hankittu.

Orkesterisoitta-
jain kasvatus.

Tammikuun 8 päivänä 1918 asetti musiikkilautakunta komitean, johon valittiin puheenjohtaja sekä herrat Melartin ja E. Furuhjelm, valmistelemaan kysymystä toimenpiteisiin ryhtymisestä orkesterisoittajain kasvattamisesta.